

Spis treści

Podziękowania	9
ROZDZIAŁ 1. Kultury i społeczności internetowe	13
1.1. Wprowadzenie	13
1.2. Cel książki	16
1.3. Dlaczego netnografia jest potrzebna?	17
1.4. Definicje niezbędnych pojęć: społeczność i kultura online	21
1.5. Kultura online i cyberkultura	25
1.6. Natura i liczebność społeczności oraz kultur internetowych	29
1.7. Wzory globalne	33
1.8. Struktura książki	35
Podsumowanie	39
Dalsze lektury	39
ROZDZIAŁ 2. Zrozumieć kulturę w sieci	41
2.1. Technologia i kultura	41
2.2. Wczesne badania nad technologią i kulturą	43
2.2.1. Początki badań nad interakcją online	43
2.2.2. Weryfikacja wstępnych założeń dotyczących wirtualnej towarzyskości	44
2.3. Rozwijanie zróżnicowanych ujęć świata społecznego online	46
2.4. Badania nad nowymi praktykami i zmieniającymi się systemami znaczeń	52
2.5. Typologie i klasyfikacje społeczności internetowych oraz uczestnictwa online	54
2.6. Typy uczestnictwa w społeczności internetowej	56
2.7. Typy społeczności internetowych	59
2.8. Rozwój badań nad kulturami i społecznościami internetowymi	61
Podsumowanie	65
Dalsze lektury	66

ROZDZIAŁ 3. Metody prowadzenia badań online	67
3.1. Namysł nad doбором metody	67
3.2. Badania ankietowe	69
3.3. Wywiady i dzienniki	73
3.4. Badania fokusowe	76
3.5. Analiza sieci społecznych	78
3.5.1. Wprowadzenie	78
3.5.2. Gromadzenie danych do celów analizy sieci społecznych	84
3.6. Etnografia i netnografia	86
Podsumowanie	89
Dalsze lektury	89
ROZDZIAŁ 4. Metoda netnograficzna	91
4.1. Proces badawczy w etnografii i netnografii	91
4.2. Postrzeganie netnografii jako niekompletnej formy badań etnograficznych	96
4.3. Rozróżnienie między badaniem społeczności internetowych a badaniem społeczności w internecie	98
4.3.1. Badanie „społeczności internetowych”	98
4.3.2. Badanie „społeczności w internecie”	99
4.4. Łączenie etnografii i netnografii	100
4.5. Kontekst badań terenowych zapośredniczonych przez komputer	104
4.5.1. Modyfikacja	105
4.5.2. Anonimowość	106
4.5.3. Dostępność	107
4.5.4. Archiwizacja	109
Podsumowanie	110
Dalsze lektury	110
ROZDZIAŁ 5. Planowanie badań i wejście w teren	111
5.1. Kilka słów na temat uczestnictwa	111
5.2. Gotowi do startu?	112
5.3. Główny wątek badań i pytanie badawcze	119
5.4. Znaleźć się na miejscu: określanie odpowiedniego terenu badań online	124
5.4.1. Różnorodność doświadczeń społecznych online	124
5.4.2. Zastosowanie wyszukiwarek do lokalizowania konkretnych społeczności internetowych	128
5.5. Wskazówki dotyczące wyboru miejsca badań i wejścia w teren	130
5.6. Formułowanie wstępnych strategii gromadzenia danych	132
5.6.1. Etyka	133
5.6.2. Wskazówki pisemne	133
5.6.3. Przygotowanie do gromadzenia danych i analizy oraz wybór oprogramowania do analizy danych	133
5.6.4. Interakcja	135
Podsumowanie	137
Dalsze lektury	137

ROZDZIAŁ 6. Gromadzenie danych	139
6.1. Podstawy netnograficznego gromadzenia danych	139
6.2. Podstawy pozyskiwania i gromadzenia danych online	143
6.3. Kilka słów o spamie	151
6.4. Archiwalne dane netnograficzne	152
6.4.1. Pozatekstowe dane kulturowe	154
6.5. Wywołane dane netnograficzne	155
6.6. Wywiady netnograficzne	159
6.6.1. Jak dopasować formę wywiadu do medium komunikacji?	162
6.6.2. Wywiady przeprowadzone drogą e-mailową	163
6.7. Netnograficzne dane terenowe	164
6.7.1. Prowadzenie refleksyjnych i obserwacyjnych notatek terenowych	164
6.7.2. Prowadzenie rejestru danych	167
Podsumowanie	168
Dalsze lektury	169
ROZDZIAŁ 7. Analiza danych	171
7.1. Analiza i interpretacja danych jakościowych: krótkie omówienie	171
7.2. Analiza danych: przykład netnograficzny	174
7.3. Metody manualnej i wspomaganej komputerowo analizy danych jakościowych	180
7.4. Dokładniejsze omówienie zasad prowadzenia wspomaganej komputerowo analizy danych jakościowych	183
7.5. Adaptacja reguł analizy danych do danych netnograficznych	186
7.5.1. Kwestie tekstualności, (bez)cielesności i tożsamości w danych netnograficznych	187
7.5.2. Problemy związane z nienaturalnością i falsyfikacją w danych netnograficznych	188
7.6. Pragmatyczno-interakcjonistyczne podejście do netnograficznej analizy danych	190
Podsumowanie	193
Dalsze lektury	193
ROZDZIAŁ 8. Etyka w badaniach netnograficznych	195
8.1. Etyka badań internetowych, niezależne komisje etyczne i netnografia	198
8.2. Złudzenie: prywatne kontra publiczne	201
8.3. Świadoma zgoda w cyberprzestrzeni	203
8.4. Krzywda w kontekście internetowym	204
8.5. Imiennie czy anonimowo, oto jest pytanie	206
8.6. Uwagi prawne	207
8.7. Zasady prowadzenia etycznie odpowiedzialnych badań netnograficznych	209
8.7.1. Identyfikacja i wyjaśnianie	209
8.7.2. Pytanie o zgodę	211
8.7.3. Wykorzystywanie komercyjnych stron internetowych w badaniach netnograficznych	212
8.7.4. Uzyskiwanie świadomej zgody	215

8.7.5. Cytować, anonimizować czy przypisywać autorstwo uczestnikom badań?	217
8.7.6. Cztery stopnie maskowania tożsamości	219
Podsumowanie	222
Dalsze lektury	222
ROZDZIAŁ 9. Prezentacja wyników i ewaluacja badań	223
9.1. Standardy, ewaluacja i netnografia	223
9.2. Momenty przełomowe i zmieniające się standardy: bardzo krótka historia badań etnograficznych oraz ich standardów	226
9.3. Rozwój kryteriów netnograficznych	228
9.4. Dziesięć kryteriów oceny i zwiększania jakości badań netnograficznych	231
9.4.1. Spójność	232
9.4.2. Rygor metodologiczny	233
9.4.3. Kompetencja	234
9.4.4. Ugruntowanie	235
9.4.5. Innowacyjność	235
9.4.6. Współbrzmienie	236
9.4.7. Uprawdopodobnienie	238
9.4.8. Refleksyjność	239
9.4.9. Praktyczność	241
9.4.10. Amalgamacja	242
Podsumowanie	244
Dalsze lektury	244
ROZDZIAŁ 10. Dalszy rozwój badań netnograficznych	245
10.1. Rozważania na temat nowych propozycji teoretycznych z wykorzystaniem netnografii	245
10.2. Ekspansja internetowego wszechświata	251
10.3. Netnografie blogów	252
10.4. Netnografie portali społecznościowych	253
10.5. Netnografie światów wirtualnych	254
10.6. Ekspansja netnografii	255
10.7. Na zakończenie: surfowanie z antropologami	256
Podsumowanie	258
Dalsze lektury	259
Słownik terminów	261
DODATEK 1. Internetowy formularz świadomej zgody na udział w badaniu do wykorzystania na stronie internetowej projektu badawczego	271
DODATEK 2. Piosenka o prowadzeniu badań netnograficznych	275
Bibliografia	277
Indeks nazwisk	291